

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **J. J. (J.)**

skazanego z art. 178a § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2026 r.,

zażalenia obrońcy skazanego na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego

IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 22 października 2025 r., sygn. akt IV Ka 436/25 (IV WKK 18/25),

w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 25 lipca 2025 r., w sprawie IV Ka 436/25,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2025 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 229/24, uznał oskarżonego J. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu z art. 178a § 1 k.k. i za ten występki skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia, której wykonanie - na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. - warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 2 lat. Nadto, na podstawie art. 71 § 1 k.k., wymierzył oskarżonemu

karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł, zobowiązał go do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 zł. Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 25 lipca 2025 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV Ka 436/25, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę i prokuratora zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego co do wszystkich kategorii pojazdów na okres 3 lat, zaś w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, orzekając nadto o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył to orzeczenie w całości podnosząc zarzuty: rażącej obrazy przepisów prawa procesowego, tj.: a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia; b) art. 410 k.p.k., które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, następstwem czego był błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym uznaniu, iż skazany popełnił przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

Zarządzeniem z dnia 22 października 2025 r., sygn. akt IV Ka 436/25 (IV WKK 18/25), Zastępca Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 i 4 k.p.k., odmówił przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego J.J.. W uzasadnieniu tej decyzji procesowej wskazano, że zgodnie z treścią art. 523 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie

to nie dotyczy wyłącznie kasacji wniesionej w wypadku faktycznego zaistnienia uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. W związku zaś z tym, że w kasacji obrońca nie wskazał na wystąpienie uchybienia z art. 439 k.p.k. należało odmówić jej przyjęcia jako niedopuszczalnej z mocy prawa.

Zażalenie na to zarządzenie złożył obrońca skazanego zarzucając: „naruszenie przepisów postępowania, tj.: - art. 530 § 2 w zw. z art. 523 § 1 i 2 k.p.k., poprzez dokonanie przez Przewodniczącego merytorycznej, a nie formalnej oceny wniesionej na rzecz skazanego kasacji, czego następstwem było niewłaściwe zastosowanie wskazanych przepisów i na ich podstawie wydanie zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji; - art. 99 § 1 k.p.k., poprzez sporządzenie przez Przewodniczącego uzasadnienia zarządzenia w sposób lakoniczny, pobieżny i niewyjaśniający wszechstronnie podstaw rozstrzygnięcia, czego następstwem jest utrudniona kontrola wydanego zarządzenia”.

W konkluzji zażalenia jego autor, wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie wniesionej kasacji do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy okazało się niezasadne.

W kontekście analizowanej sprawy nie ulega wątpliwości, że strona postępowania może wnieść kasację na korzyść wyłącznie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, o czym przesądza, w sposób oczywisty, jednoznaczny językowy kontekst art. 523 § 2 k.p.k. Wyjątki od zawartej w tym przepisie regulacji zawarte zostały w treści art. 524 § 4 k.p.k., zgodnie z którym ograniczenie przewidziane w § 2 art. 523 k.p.k. nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (pkt 1) oraz wypadków określonych w art. 521 k.p.k., a więc kasacji podmiotów szczególnych (pkt 2).

W niniejszej sprawie oskarżony J. J. został skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Tym samym rodzaj wymierzonej kary ograniczał możliwość wystąpienia z nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, na korzyść skazanego przez stronę procesową, do wskazania zarzutu zaistnienia tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Bezspornym jest, że w kasacji obrońcy skazanego nie wskazano zarzutu z art. 439

§ 1 k.p.k., tak jeśli chodzi o formalne określenie uchybień, jak i nie opisano w uzasadnieniu kasacji (art. 526 § 1 k.p.k.) uchybień które mogłyby być kwalifikowane z art. 439 § 1 k.p.k. Oznaczało to, że wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia był niedopuszczalny, co skutkowało wydanym zarządzeniem.

W tym stanie rzeczy nie może budzić wątpliwości zasadność decyzji Zastępcy Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim odmawiającego przyjęcia kasacji, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy, o czym przesądza treść art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

Pomimo skomprimowanych pisemnych motywów zaskarżonego zarządzenia, przeprowadzony w nich wywód jest klarowny i nie może być w związku z tym mowy o obrazie art. 99 § 1 k.p.k., a tym samym utrudnieniu kontroli instancyjnej.

Całkowicie nieuprawnione jest również twierdzenie autora zażalenia jakoby przeprowadzona przez wydającego zarządzenie wstępna kontrola wniesionej kasacji miała charakter merytoryczny, a nie jedynie formalny. Wszak okoliczność niepodniesienia we wniesionej kasacji jakiegokolwiek uchybienia wskazanego w art. 439 k.p.k. wynika wprost z treści redagowanych w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzutów, z których żaden nie wskazuje, nawet pośrednio, na bezwzględną przyczynę odwoławczą. W realiach niniejszej sprawy, na etapie badania kasacji przez wskazany w art. 530 § 2 k.p.k. podmiot - Prezesa sądu (przez co należy rozumieć także inne podmioty wymienione w art. 93 § 2 k.p.k., mogące działać w jego zastępstwie), nie dokonywano więc merytorycznej oceny podniesionych zarzutów, które - nawet w przypadku przyjęcia kasacji - jako niedopuszczalne w takim układzie procesowym nie podlegałyby rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy (sąd kasacyjny mógłby wyłącznie rozpoznać zarzut wskazujący na uchybienie z art. 439 k.p.k., pozostawiając poza zakresem orzekania wskazane w nadzwyczajnym środku zaskarżenia inne naruszenia prawa, nawet o charakterze rażącym), co w efekcie skutkowałoby wydaniem postanowienia o pozostawieniu takiej kasacji bez rozpoznania, stosowanie do treści art. 531 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z 22 kwietnia 2024 r., V KZ 11/24).

Reasumując, skoro wydane w przedmiotowej sprawie zaskarżone zarządzenie, oparte zostało na prawidłowo zastosowanych przepisach prawa, zaś wniesiony przez obrońcę środek odwoławczy tej okoliczności nie podważył, zasadne i konieczne było utrzymanie tego zarządzenia w mocy.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Stanisław Stankiewicz